Talouspolitiikan arviointineuvoston työjärjestys

1. Yleisiä määräyksiä

Talouspolitiikan arviointineuvostoa koskevan lain (1441/2025) mukaan Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen yhteydessä on riippumaton talouspolitiikan arviointineuvosto. Arviointineuvosto (jäljempänä neuvosto) suorittaa tehtävänsä itsenäisesti eikä ota vastaan ohjausta ulkopuolisilta.

Neuvoston toimintaa ohjaa mainittu laki talouspolitiikan arviointineuvostosta (1441/2025). Lisäksi neuvoston toimintaa ohjaa Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen työjärjestys ja taloussääntö.

Neuvosto toimii Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen yhteydessä, mutta ei ole osa sen organisaatiota. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus tuottaa neuvostolle sen tarvitsemia tukipalveluja.

2. Neuvoston tehtävät

Lain mukaan neuvoston tehtävänä on:
1) valvoa julkisen talouden hoitamisesta annetun lain (1440/2025) 3–5 §:n noudattamista sekä laatia mainitun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut arviot;
2) arvioida talouspolitiikalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä talouspolitiikan vaikutuksia erityisesti taloudellisen kasvun ja vakauden, työllisyyden ja julkisen talouden pitkän ajan kestävyyden kannalta;
3) arvioida julkisen talouden ohjausmenettelyiden yhtenäisyyttä, johdonmukaisuutta ja vaikuttavuutta;
4) laatia:

a) talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 11 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa ja 15 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu lausunto artiklakohdissa mainitusta ajankohdasta lukien; ja
b) valtiovarainministeriön pyynnöstä edellä mainitun asetuksen 23 artiklassa tarkoitettu arviointi ja analyysi sekä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 5 kohdan mukainen ei-sitova erillinen selvitys;

5) osallistua pyynnöstä eduskunnan ja sen valiokuntien järjestämiin kuulemisiin ja keskusteluihin; ja
6) vahvistaa valtiovarainministeriön ennustetoiminnasta vastaavalla osastolla laaditut valtion talousarvioesityksen ja julkisen talouden suunnittelun perustana olevat makrotalouden ennusteet.

Arviointineuvosto antaa eduskunnalle vuosittain helmikuun loppuun mennessä kertomuksen, joka sisältää 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut arviointineuvoston valvontakannanotot ja arviot. Lisäksi arviointineuvosto voi antaa eduskunnalle tarvittaessa erilliskertomuksia.

3. Neuvoston järjestäytyminen

Arviointineuvostoa koskevan lain 2 §:n mukaan neuvostoon kuuluvat puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä. Puheenjohtajan ja jäsenten tulee edustaa taloustieteen eri alojen korkeatasoista tieteellistä tai merkittävää talouspolitiikan asiantuntemusta.

Arviointineuvostoa koskevan lain 3 §:n mukaan valtioneuvosto määrää arviointineuvoston puheenjohtajan ja jäsenet valtiovarainministeriön esityksestä neljän vuoden toimikaudeksi. Valtiovarainministeriö pyytää yliopistojen taloustieteellisiltä yksiköiltä yhteisen ehdotuksen arviointineuvoston puheenjohtajaksi ja jäseniksi. Valtiovarainministeriö voi poiketa yliopistojen ehdotuksesta ainoastaan painavista ja perustelluista syistä. Arviointineuvosto nimeää keskuudestaan varapuheenjohtajan. Arviointineuvoston puheenjohtajaksi tai jäseneksi määrätty henkilö voi toimia neuvostossa yhtäjaksoisesti enintään kahdeksan vuotta.

4. Neuvoston kokoukset

Arviointineuvosto kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Arviointineuvosto on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kaksi jäsentä. Asia ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Jos puheenjohtaja tai muu jäsen ei ole yhtynyt päätökseen, on hänen perusteltu eriävä mielipiteensä liitettävä päätökseen. Jos esittelijä jättää eriävän mielipiteensä, tulee se ilmoittaa kokouksessa ja liittää päätökseen.

Asiakirjat on annettava hyvissä ajoin viimeistään kolme työpäivää tai erikseen sovittavana ajankohtana ennen kokousta osallistuville jäsenille.

Talouspolitiikan arviointineuvosto voi päättää ja muutoin käsitellä sille kuuluvia asioita osittain tai kokonaan sähköisessä toimintaympäristössä järjestetyssä kokouksessa. Sähköisessä kokouksessa arviointineuvoston on huolehdittava tietoturvallisuudesta ja siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisten saatavissa. Sähköisen kokouksen edellytyksenä on, että kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri voivat luotettavasti todentaa kokoukseen osallistuvat ja että kokoukseen osallistuva voi seurata kokouksen kulkua ja osallistua asioiden käsittelyyn.

Neuvosto voi päättää edellä kohdassa 2 mainittujen tehtävien 1, 3, 4 ja 6 osalta vahvan tunnistautumisen vaativalla sähköisellä allekirjoituksella.

Neuvoston kokouksista pidetään pöytäkirjaa. Pöytäkirjan allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri. Pöytäkirja tarkastetaan seuraavassa kokouksessa. Neuvoston päätösten perusteella tehtävät asiakirjat allekirjoittavat puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja pääsihteeri.

5. Asioiden esittely neuvoston kokouksessa

Neuvoston kokouksissa asiat esittelee pääsihteeri tai hänen määräämänsä sihteeristöön kuuluva henkilö. Esittelijän tehtävänä on edellä kohdassa 2 mainittujen tehtävien 1, 3, 4 ja 6 osalta

- Valmistella asia ratkaistavaksi ja laatia kirjallinen dokumentaatio sekä päätösluonnos perusteluineen neuvoston päätökseksi
- esitellä asia neuvoston kokouksessa
- laatia neuvoston päätös ja kirjata jäsenten eriävät mielipiteet.

6. Pääsihteerin tehtävät

Arviointineuvostolla on asioiden valmistelua ja toimeenpanoa varten pääsihteerin johtama sihteeristö, joka on virkasuhteessa Valtion taloudelliseen tutkimuskeskukseen. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus nimittää pääsihteerin ja muut sihteeristöön kuuluvat virkamiehet arviointineuvoston esityksestä. Pääsihteerin ja sihteeristöön kuuluvan muun virkamiehen kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja tehtävän edellyttämä perehtyneisyys.

Pääsihteerin tehtävänä on:
- huolehtia neuvoston käsiteltävien asioiden valmistelusta, esittämisestä neuvoston kokouksessa ja päätösten täytäntöönpanosta hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti
- huolehtia neuvoston tarvitsemien tutkimusten ja selvitysten valmistelusta, hankinnasta, toimeenpanosta ja seurannasta
- osallistua neuvoston vuotuisen raportin kirjoittamiseen, koordinoida kirjoitustyötä ja huolehtia raportin julkistamisesta
- toimia muun sihteeristön esihenkilönä
- huolehtia/vastata neuvoston tiedotustoiminnasta
- vastata neuvoston toiminnan ja talouden suunnittelusta ja raportoinnista
- toimia neuvoston jäsenten yhdyshenkilönä neuvoston tehtäviin kuuluvissa asioissa
- hyväksyä neuvoston ja sihteeristön kulu- ja matkalaskut sekä neuvoston palkkiot

7. Taloudenhoito ja muu hallinto

Neuvoston toimintaan osoitetut määrärahat ovat toimintamenomomentilla 28.30.06.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus valmistelee neuvoston määrärahakehyksiä koskevat esitykset yhteistyössä puheenjohtajan ja pääsihteerin kanssa. Kuluvaa vuotta seuraavan vuoden talousarvioesitys valmistellaan pääsääntöisesti huhtikuussa. Kuluvaa vuotta seuraavien vuosien kehysehdotus valmistellaan puolestaan pääsääntöisesti lokakuun aikana. Mahdolliset lisätalousarvioehdotukset valmistellaan hallituksen päätösten ja aikataulujen mukaisesti.

Neuvosto voi ottaa vastaan rahoitusta tutkimusten ja selvitysten hankkimiseen sekä hankkia tämän rahoituksen turvin toimintaansa palvelevia tutkimuksia ja selvityksiä.

Palkkiot ja muut korvaukset
Arviointineuvoston jäsenillä sekä arviointineuvoston kuulemalla asiantuntijalla on oikeus kohtuulliseen palkkioon. Palkkioiden perusteet vahvistaa valtiovarainministeriö. Kyseiset palkkiot maksetaan kerran vuodessa joulukuussa.

Matkoista aiheutuvat kustannukset korvataan matkakustannusten korvaamisesta tehdyn valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti. Muissa virkamatkoihin liittyvissä asioissa noudatetaan Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen matkustusohjetta.

Henkilöstöhallinto
Talouspolitiikan arviointineuvoston henkilöstö on palvelussuhteessa Valtion taloudelliseen tutkimuskeskukseen. Siten henkilöstöhallinnon suhteen noudatetaan VATT:n virkahenkilöitä koskevia säädöksiä ja määräyksiä sekä VATT:n työjärjestystä.

Tiedonhallinta
VATT:n ylijohtaja on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 4 §:n mukainen VATT:n ja talouspolitiikan arviointineuvoston muodostaman yhteisen tiedonhallintayksikön johtaja. TPAN:n toiminnassa noudatetaan VATT:n linjauksia ja ohjeita tiedonhallintaan liittyen.

8. Työjärjestyksen tarkistaminen

Neuvoston työjärjestystä tarkistetaan tarvittaessa neuvoston päätöksellä.

Tämä työjärjestys tulee voimaan 1. marraskuuta 2026 ja kumoaa aiemmat työjärjestykset.

Niku Määttänen
Talouspolitiikan arviointineuvoston puheenjohtaja

Jenni Jaakkola
Talouspolitiikan arviointineuvoston pääsihteeri